

Rolwagenstraat 49, 2018 Antwerpen
www.socialekruideniersvlaanderen.be
info@socialekruideniersvlaanderen.be
Tel: 03 226 13 93

Missie van een Sociale Kruidenier

De Sociale Kruidenier is een winkel die een kwaliteitsvol alternatief biedt voor noodhulp. Door haar aanwezigheid creëert zij tevens een ontmoetingsplek waar mensen in armoede actief en uitnodigend als volwaardige partners betrokken worden in het kader van armoedebestrijding. Deze armoedebestrijding gebeurt zowel op individueel vlak, als op collectief vlak. Hierbij gaat ook aandacht naar het beïnvloeden van het beleid.

De visie van een Sociale Kruidenier

Visie op armoede

De vzw Sociale Kruideniers Vlaanderen vertrekt van volgende definitie over armoede: 'Armoede is een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan. Het scheidt de armen van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving. Deze kloof kunnen ze niet op eigen kracht overbruggen.' (J. Vranken)

Armoede is dus meer dan een gebrek aan geld. Om armoede te bestrijden zijn er acties nodig op individueel niveau, organisatieniveau en op niveau van de samenleving. De Sociale Kruidenier onderschrijft de noodzaak van een structurele aanpak van armoede. Hiervoor dient de overheid haar beleid te wijzigen en bijvoorbeeld voldoende hoge inkomens te garanderen.

Visie op noodhulp

Vlaanderen kent vele noodhulpinitiatieven; plaatsen waar mensen die het moeilijk hebben voedselpakketten, maaltijden, kledij, e.d.... kunnen krijgen. Traditioneel vertrekken deze vanuit een caritatieve instelling. Elk van deze initiatieven heeft een eigen werkwijze en eigen regels over wie er terecht kan, waarvoor, hoeveel,...

Noodhulp is in het verhaal van armoedebestrijding slechts een doekje voor het bloeden, want niet structureel. Toch moeten steeds meer mensen een beroep doen op noodhulp om te kunnen overleven. Deze stap zetten is moeilijk en vernederend. Mensen in armoede vertellen over noodhulpinitiatieven waar ze geconfronteerd worden met lange wachtrijen, pakketten met vervallen producten, betuttelende werking, onduidelijke regels,...

Deze noodhulp gaat niet alleen uit van caritas, maar is bovendien een directe, individualiserende methode van armoedebestrijding, die een nog grotere afhankelijkheid installeert bij diegene die noodhulp ontvangt en een machtsrelatie bevestigt tussen hulpvrager en hulpgever. Noodhulp valt zo te begrijpen als een vorm van 'beheersen' en bestendigt de sociale uitsluiting van mensen in armoede.

Sociale Kruideniers willen dit doorbreken door een concreet en kwaliteitsvol alternatief te bieden en tegelijk een bijdrage te leveren aan het armoedebestrijdingsbeleid, zodat mensen in armoede weer kunnen aansluiten als volwaardige partner in de samenleving (sociale insluiting).

Als vertrekbasis hanteren Sociale Kruideniers een kritische bevraging van de bestaande werkelijkheid van noodhulp op het vlak van menselijke waardigheid.

Visie op participatie

Door het inbouwen en organiseren van participatie van mensen in armoede in de Sociale Kruidenier worden mensen in armoede niet alleen als volwaardige partner betrokken vanuit hun 'ervaringsdeskundigheid', maar wordt tegelijk ook een appel gedaan op hun krachten.

De Sociale Kruidenier valt zo te begrijpen als een vorm van 'emancipatorisch werken' in de strijd tegen armoede. De Sociale Kruidenier werkt samen met andere organisaties om deze rol waar te maken.

Visie op de werking van een Sociale Kruidenier

De Sociale Kruidenier is een winkel; de klanten zijn mensen in armoede. Een objectieve toetsing op basis van duidelijke criteria bepaalt of iemand klant kan worden van de Sociale Kruidenier. Deze toetsing dient te gebeuren door een toeleider die hiervoor een mandaat heeft.

De klanten kiezen uit kwaliteitsvolle producten wat ze willen kopen en betalen hiervoor. De betaalde prijs ligt onder de marktprijs. Er wordt vraaggericht gewerkt; men bouwt het aanbod van de Sociale Kruidenier uit op basis van de vragen/noden van mensen in armoede. Het aanbod in een Sociale Kruidenier bestaat dus niet uit de (vervallen) overschotten van de voedingsindustrie. We vinden immers niet dat mensen in armoede blij moeten zijn met wat ze krijgen. Mensen in armoede verdienen – net als iedereen – kwaliteit en keuzevrijheid. De Sociale Kruidenier zorgt dat zijn medewerkers – betaalde krachten en vrijwilligers - inzicht hebben in de leefwereld van mensen in armoede.

Omdat de Sociale Kruidenier zich in zijn werking wil onderscheiden van de 'gewone noodhulp' en zijn visie en werkwijze wil bewaken, wordt er gewerkt met een kwaliteitslabel. De Sociale Kruidenier hoopt door zijn aanwezigheid en manier van werken onder andere een mentaliteitswijziging teweeg te brengen in de manier waarop er in Vlaanderen aan noodhulp wordt gedaan.

Visie op armoedebestrijding

De Sociale Kruidenier neemt een rol op in de strijd tegen armoede op individueel, organisatorisch en samenlevingsniveau. De Sociale Kruidenier is een ontmoetingsplaats voor mensen in armoede. Leven in armoede is dikwijls een eenzaam en stressvol bestaan.

Een plek waar mensen bij een tas koffie op adem kunnen komen en een luisterend oor vinden, is dan ook belangrijk. Voor deze ontmoetingsfunctie wordt binnen de werking de nodige tijd en ruimte voorzien.

De Sociale Kruidenier wil mensen niet afhankelijk maken van noodhulp. In de ontmoetingsruimte wordt op een aanklampende manier gewerkt om mensen in armoede als gelijkwaardige partners te betrekken binnen alle aspecten van de werking. Mensen worden binnen deze werking aangesproken op hun capaciteiten. Op deze manier wil de Sociale Kruidenier mensen laten groeien en ze zo uit hun maatschappelijk isolement halen. Vrijwilligerswerk, maar ook betaald werk kan hierin een belangrijke rol spelen. Hierbij richt de Sociale Kruidenier zich op deze mensen die het meest ver van de arbeidsmarkt staan. Het creëren van een positieve werkervaring staat hierbij centraal.

De uitbouw van Sociale Kruideniers in Vlaanderen zal niet volstaan om de strijd tegen armoede te winnen. De Sociale Kruidenier wil maximaal aansluiten bij organisaties die signalen geven aan de brede samenleving en het beleid over armoede en noodhulp om zo structurele veranderingen te bewerkstelligen en noodhulp overbodig te maken. Een Sociale Kruidenier heeft hiervoor een groepswerking waarvan de inhoud bepaald wordt door mensen in armoede.

Minimale kwaliteitscriteria

Hieronder benoemen we de minimumkwaliteitseisen die een initiatief onderschrijft dat zich Sociale Kruidenier noemt. We delen deze onder in 2 categorieën :

A. kwaliteitscriteria die geïmplementeerd moeten zijn

B. kwaliteitseisen waarvoor men 1 jaar de tijd heeft na ondertekening (stappenplan) om deze te implementeren in de werking. Eventueel te verlengen met nog een jaar (motivatie + stappenplan)

1. Het onderschrijven van de missie en visie van de Sociale Kruidenier **A**
2. De Sociale Kruidenier streeft er naar dat de medewerkers inzicht krijgen (door intervisie, vorming, opleiding, ...) in de leefwereld van mensen in armoede en dit volgens ieders capaciteiten. **B**
3. **Voor het winkelgebeuren:**
 - i. Producten worden aangeboden zoals in een winkel. **A**
 - ii. Er wordt klantgericht gewerkt. De klant kan zelf zijn producten kiezen.¹ **A**
 - iii. Producten worden te koop aangeboden. De klant moet betalen.² **A**
 - iv. Er worden geen producten waarvan vervaldatum 'Te Gebruiken Tot' is overschreven verkocht, noch gratis aangeboden. **A**
 - v. Klanten kunnen niet op krediet kopen. **A**
 - vi. De Sociale Kruidenier biedt basisproducten aan die noodzakelijk zijn voor het levensonderhoud zowel op fysisch als op hygiënisch vlak. Er is geen totaal aanbod. **A**
 - vii. Het aanbod wordt lokaal en vraaggericht samengesteld. **B**
4. **Voor de klanten:**
 - i. De winkel is enkel toegankelijk voor klanten met een toegangskaart, verkregen na sociaal onderzoek. **A**
 - ii. Het sociaal onderzoek gebeurt door een dienst onafhankelijk van de Sociale Kruidenier. **A**
5. **Voor de ontmoetingsruimte:**
 - i. De werking van de Sociale Kruidenier is gekoppeld aan een ontmoetingsplaats voor klanten. De ontmoetingsplaats en de winkel vormen fysisch één geheel. **B**
 - ii. In de ontmoetingsruimte worden mensen in armoede actief en uitnodigend als volwaardige partners betrokken in het kader van de armoedebestrijding. **B**
 - iii. De Sociale Kruidenier werkt samen met armoedebestrijdingsinitiatieven in de regio. **A**
6. **Voor de tewerkstelling:**

De Sociale Kruidenier biedt arbeidstrajecten aan in de vorm van vrijwilligerswerk, sociale tewerkstelling, werkervaringsprojecten, art. 60,... De tewerkstellingsvormen zijn afhankelijk van de plaatselijke mogelijkheden. De klemtoon ligt op het bieden van succeservaringen. **B**

¹ Er kunnen wel beperkingen zijn over bijvoorbeeld: het aantal mee te nemen stuks per persoon.

² Uitzondering: Producten die niet mogen verkocht worden zoals EG- en voedselbankproducten.